

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje wstępne

Nazwa przedmiotu	Rehabilitacja neuropsychologiczna
Wydział	Wydział Nauk Społecznych i Filologii
Kierunek	Psychologia
Specjalność/Ścieżka specjalizacyjna	—
Poziom PRK	7 PRK
Poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie
Forma studiów	studia stacjonarne
Grupa zajęć	—
Liczba punktów ECTS	4
Rodzaj przedmiotu	fakultatywny
Liczba godzin ogółem	30 godz.
Cykl dydaktyczny	2020/2021 zimowy
Semestr studiów	8
Rok studiów	4
Profil kształcenia	praktyczny
Rok realizacji	2023/2024
Język wykładowy	polski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	prof. dr hab. Maria Pąchalska (e-mail: mpachalska@afm.edu.pl)

Semestr, liczba punktów ECTS, rodzaj zajęć, liczba godzin w planie studiów

Semestr	Wykład	Warsztat	ECTS
8	15 godz.	15 godz.	4

2. Cele przedmiotu

C1	Zaznajomienie studentów z podstawowymi pojęciami, modelami teoretycznymi oraz programami, technikami i metodami rehabilitacji neuropsychologicznej. Przedstawione zostaną stosowane na całym świecie podejścia diagnostyczne i terapeutyczne w rehabilitacji neuropsychologicznej. Zaprezentowane zostaną problemy diagnostyki różnicowej osób ze zróżnicowanymi uszkodzeniami mózgu (o różnej etiologii). Omówione zostaną również najnowsze metody neuroterapii stosowane w rehabilitacji neuropsychologicznej (neurofeedback, przeczaszkowa stymulacja)
----	--

3. Wymagania wstępne

Uzyskanie pozytywnej oceny z przedmiotu "Neuropsychologia"

Uzyskanie pozytywnej oceny z przedmiotu "Psychologia kliniczna"

4. Opis efektów uczenia się

W1	Wiedza: Zna podstawowe terminy z zakresu rehabilitacji neuropsychologicznej, modele funkcji mózgu oraz zasady rehabilitacji neuropsychologicznej. Posiada ugruntowaną wiedzę dotyczącą klasyfikacji podstawowych jednostek klinicznych oraz procesu diagnostycznego i terapeutycznego w tych przypadkach. Wie jak należy ocenić wynik tego procesu	EUK7_W1, EUK7_W3, EUK7_W4, EUK7_W5
U1	Umiejętności: Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu rehabilitacji neuropsychologicznej do procesu diagnozy i terapii omawianych zaburzeń. Potrafi napisać program rehabilitacji w przypadku podstawowych klas zaburzeń (np. dla chorych z afazją, z zaburzeniami pamięci i uwagi, z zaburzeniami emocjonalnymi i z zaburzeniami zachowania) oraz zasugerować wybór podstawowych strategii rehabilitacyjnych	EUK7_U2, EUK7_U3, EUK7_U4
K1	Kompetencje społeczne: Wyraża postawę, że dla efektywności podejmowanych działań konieczne jest stałe pogłębianie oraz uaktualnianie swojej wiedzy z zakresu badań nad mózgiem oraz rehabilitacji neuropsychologicznej. W relacji z osobami badanymi postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej. Student jest także uświadomiony na specyfikę relacji z pacjentami ze zróżnicowanymi uszkodzeniami mózgu	EUK7_KS1, EUK7_KS2, EUK7_KS3, EUK7_KS4, EUK7_KS6

5. Treści programowe

Wykład (15 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 8)
Wyk1	1. Nowe spojrzenie na rehabilitację neuropsychologiczną: 1.1. Nowa definicja zdrowia i jej wykorzystanie w rehabilitacji neuropsychologicznej; 1.2. Etapy postępowania społeczeństwa z osobami niepełnosprawnymi: od towarzystw filantropijnych do integracji; 1.3. Rehabilitacja neuropsychologiczna jako proces; 1.4. Zasady rehabilitacji neuropsychologicznej - mikrogenetyczna teoria objawu
Wyk2	2. Neuronalne podstawy rehabilitacji neuropsychologicznej: 2.1. Plastyczność mózgu: definicja, istota i rodzaje neuroplastyczności; 2.2. Mapy w mózgu - motoryczne, wzrokowe topograficzne i słuchowe tonotopiczne; 2.3. Czy implanty ślimakowe tworzą nowe mapy plastyczności tonotopicznej mózgu? 2.4. Aktywność mózgu a zmiany neuroplastyczności
Wyk3	3. Aktywność a przebieg neurogenezy: 3.1. Etap 1 - Ustalenie kontroli własnego rozwoju przez mózg: JA tworzy SIEBIE we wczesnym krytycznym okresie rozwoju mózgu; 3.2. Etap 2 - Kontrola własnej plastyczności przez mózg: doskonalenie czynności; 3.3. Etap 3 - Automatyzacja czynności: aktywność zawodowa i społeczna; 3.4. Najnowsze badania w dziedzinie neuroterapii a neurogeneza
Wyk4	4. Trening poznawczy - najpiękniejsza idea współczesnej neuropsychologii: 4.1 Czy mózg da się ćwiczyć? 4.2. Dlaczego trening poznawczy zainteresował klinicystów? 4.3 Podstawy treningu poznawczego; 4.4. Nowości w diagnozie i terapii zaburzeń procesów poznawczych; 4.5. Zastosowanie treningu poznawczego w klinice uszkodzeń mózgu: przykład treningu pacjenta z wczesną postacią choroby Alzheimera
Wyk5	5. Model terapii zaburzeń świadomości: 5.1. Metody terapii; 5.2. Ocena efektywności terapii; 5.3. Studium przypadku pacjenta z anosognozą (teledysk terapeutyczny)
Wyk6	6. Model terapii zaburzeń percepcji: 6.1. Metody terapii; 6.2. Ocena efektywności terapii; 6.3. Studium przypadku pacjenta z zaburzeniami percepcji
Wyk7	7. Model terapii zaburzeń uwagi: 7.1. Metody terapii; 7.2. Ocena efektywności terapii; 7.3. Studium przypadku pacjenta z zaburzeniami uwagi
Wyk8	8. Model terapii zaburzeń pamięci: 8.1. Metody terapii; 8.2. Ocena efektywności terapii; 8.3. Studium przypadku pacjenta z zaburzeniami pamięci (teledysk terapeutyczny)
Wyk9	9. Model terapii zaburzeń funkcji wykonawczych: 9.1. Metody terapii; 9.2. Ocena efektywności terapii; 9.3. Studium przypadku pacjenta z zaburzeniami funkcji wykonawczych
Wyk10	10. Model terapii zaburzeń emocji: 10.1. Metody terapii zaburzeń emocjonalnych u osób ze zróżnicowanymi uszkodzeniami mózgu; 10.2. Ocena efektywności terapii; 10.3. Studium przypadku pacjenta z pseudodepresją po urazie mózgu
Wyk11	11. Model terapii zaburzeń języka i komunikacji: 11.1. Metody terapii afazji; 11.2. Ocena efektywności terapii; 11.3. Studium przypadku pacjenta z afazją (teledysk terapeutyczny)

Wyk12	12. Model terapii zaburzeń tożsamości: 12.1. Metody terapii zaburzeń tożsamości; 12.2. Ocena efektywności terapii zaburzeń tożsamości; 12.3. Studium przypadku pacjenta z zespołem pożyczanej tożsamości (teledysk terapeutyczny)
Wyk13	13. Tradycyjne podejścia do rehabilitacji neuropsychologicznej: 13.1. Podejścia ekologiczne, kompensacyjne, holistyczne; 13.2. Ocena efektywności terapii neuropsychologicznej; 13.3. Praca w zespołach terapeutycznych. Współpraca z innymi członkami zespołu terapeutycznego i z rodziną; 13.4. Poznanie i reintegracja ze społeczeństwem chorego z uszkodzeniem mózgu oraz podniesienie jego jakości życia
Wyk14	14. Nowe podejścia do rehabilitacji neuropsychologicznej: 14.1. Neuroterapia z wykorzystaniem nowych neurotechnologii; 14.2. Neurofeedback; 14.3. Przeczaszkowa stymulacja magnetyczna (rTMS); 14.4. Przeczaszkowa stymulacja prądem stałym (tDCS); 14.5. Przyszłość rehabilitacji neuropsychologicznej - wprowadzenie neuromarkerów chorób psychicznych

Warsztat (15 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 8)
War1	Prezentacja studentów nt. diagnozy i terapii procesów uwagi. Należą tu: 1. Definicja systemów sensorycznych z sieciami uwagi; 2. Metody badania zaburzeń uwagi [np. Bateria Badania Pamięci Wechslera - III (WMS-III) - podtesty badania uwagi]; 3. Multimodalne treningi sensoryczne obejmujące - (a) analizator wzrokowy, (b) analizator słuchowy, (c) dostosowanie się do zmieniających się warunków - ćwiczenia terapeutyczne ukierunkowane na (1) koncentrację, (2) selektywność uwagi, (3) koncentrację uwagi, (4) analizator somatosensoryczny, np. wg programu Neuroforma. Prowadzący warsztaty komentuje, informuje i udziela odpowiedzi na pytania w sytuacjach wątpliwych
War2	Prezentacja studentów nt. diagnozy i terapii procesów pamięci. Należą tu: 1. Definicja systemu pamięci; 2. Metody badania pamięci [np. Bateria Badania Pamięci Wechslera - III (WMS-III) - podtesty badania pamięci]; 3. Multimodalne treningi pamięci - ćwiczenia terapeutyczne ukierunkowane na (1) rozszerzanie bufora pamięci, (2) trening mnesticzny właściwy, np. według programu Neuroforma, ukierunkowany na poprawę dynamiki pamięci, pamięci twarzy, pamięci logicznej, pamięci przestrzenno-wzrokowej i inne. Prowadzący warsztaty komentuje, informuje i udziela odpowiedzi na pytania w sytuacjach wątpliwych
War3	Prezentacja studentów nt. diagnozy i terapii funkcji wykonawczych. Należą tu: 1. Definicja systemu funkcji wykonawczych; 2. Metody badania funkcji wykonawczych [np. Test Sześciu Elementów, Test Sortowania Kart Wisconsin, Kliniczny Test Funkcji Wykonawczych, Testy oceny zaburzeń funkcji wykonawczych z Baterii NeuroTrax]; 3. Multimodalne treningi funkcji wykonawczych - ćwiczenia terapeutyczne ukierunkowane na (1) rozpoczynanie działania, (2) trening właściwy z wykorzystaniem labiryntów. Prowadzący warsztaty komentuje, informuje i udziela odpowiedzi na pytania w sytuacjach wątpliwych
War4	Prezentacja studentów nt. diagnozy i terapii funkcji językowych. Należą tu: 1. Definicja zaburzeń mowy i języka; 2. Metody badania funkcji językowych [np. Bostońska Bateria Diagnostyczna Afazji w autoryzowanej wersji polskiej, Zachodnia Bateria Afazji, Bostoński Test Nazywania, Test Żetonów, Testy oceny funkcji językowych z Baterii NeuroTrax]; 3. Multimodalne treningi funkcji językowych - ćwiczenia terapeutyczne ukierunkowane na (1) terapię zaburzeń nazywania, (2) trening właściwy funkcji językowych ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązywania problemów, logiki oraz konwersacji. Prowadzący warsztaty komentuje, informuje i udziela odpowiedzi na pytania w sytuacjach wątpliwych
War5	Prezentacja studentów nt. diagnozy i terapii emocji. Należą tu: 1. Definicja systemu emocjonalnego; 2. Metody badania emocji [np. kliniczna ocena zaburzeń funkcji emocjonalnych, Wzrokowe Analogowe Skale Badania Emocji (VAS-E), IPIP vPL, Szpitalna Skala Lęku i Depresji (HAD Scale), Testy Samooceny Depresji, Kwestionariusz Oceny Zespołu Czołowego (FBInv)]; 3. Multimodalne treningi neuropsychologiczne modyfikowania emocji - ćwiczenia terapeutyczne ukierunkowane na (1) redukcję agresji, (2) redukcję lęku, (3) redukcję stanów apatii, (4) redukcję objawów związanych z rozchamowaniem. Prowadzący warsztaty komentuje, informuje i udziela odpowiedzi na pytania w sytuacjach wątpliwych.

6. Metody dydaktyczne

Wykład	
	Wykład informacyjny
M1	Analiza przypadków
M17	Prezentacja multimedialna
M19	Studium przypadku
M25	Pokaz
Warsztat	
	Referat
	Analiza wybranych narzędzi diagnostycznych
M1	Analiza przypadków

M6	Dyskusja
M10	Konwersatorium
M15	Praca nad projektami
M19	Studium przypadku
M25	Pokaz

7. Nakład pracy studenta

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Wykład	15 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Warsztat	15 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Praca własna studenta	
zapoznanie się z literaturą, przygotowanie projektu	70 godz.

Całkowite obciążenia	
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	100 godz.
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	4 ECTS

8. Kryteria oceny

Warunki zaliczenia przedmiotu:

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na wykładach, opracowanie referatu oraz pozytywna ocena z egzaminu w formie testu

Wykłady (Egzamin końcowy / Zaliczenie końcowe)	
Na ocenę 5:	Referat z opisem programu rehabilitacji neuropsychologicznej wybranego przez siebie klinicznego przypadku. 86-100% pozytywnych odpowiedzi w teście
Na ocenę 4,5:	Referat z opisem programu rehabilitacji neuropsychologicznej wybranego przez siebie klinicznego przypadku. 81-85% pozytywnych odpowiedzi w teście
Na ocenę 4:	Referat z opisem programu rehabilitacji neuropsychologicznej wybranego przez siebie klinicznego przypadku. 76-80% pozytywnych odpowiedzi w teście
Na ocenę 3,5:	Referat z opisem programu rehabilitacji neuropsychologicznej wybranego przez siebie klinicznego przypadku. 71-75% pozytywnych odpowiedzi w teście
Na ocenę 3:	Referat z opisem programu rehabilitacji neuropsychologicznej wybranego przez siebie klinicznego przypadku. 65-70% pozytywnych odpowiedzi w teście

Warsztat	
Na ocenę 5:	Referat z opisem programu rehabilitacji neuropsychologicznej wybranego przez siebie klinicznego przypadku. Prezentacja na poziomie ponadpodstawowym i pozapodręcznikowe, jako studium przypadku, informacje i samodzielne prowadzenie prezentacji bez udziału uzupełniającego ze strony prowadzącego zajęcia
Na ocenę 4,5:	Referat z opisem programu rehabilitacji neuropsychologicznej wybranego przez siebie klinicznego przypadku. Prezentacja na poziomie ponadpodstawowym i pozapodręcznikowe, jako studium przypadku, informacje i jedynie kosmetyczny udział uzupełniający ze strony prowadzącego zajęcia
Na ocenę 4:	Referat z opisem programu rehabilitacji neuropsychologicznej wybranego przez siebie klinicznego przypadku. Prezentacja na poziomie podstawowym i pozapodręcznikowe, jako studium przypadku, informacje i niewielki udział uzupełniający ze strony prowadzącego zajęcia
Na ocenę 3,5:	Referat z opisem programu rehabilitacji neuropsychologicznej wybranego przez siebie klinicznego przypadku. Prezentacja na poziomie podstawowym: ogólne i pozapodręcznikowe, jako studium przypadku, informacje i znaczący udział uzupełniający ze strony prowadzącego zajęcia
Na ocenę 3:	Referat z opisem programu rehabilitacji neuropsychologicznej wybranego przez siebie klinicznego przypadku. Prezentacja na poziomie podstawowym: ogólne (podręcznikowe) informacje i znaczący udział uzupełniający ze strony prowadzącego zajęcia

9. Literatura

Literatura podstawowa

1. Pąchalska M. (2008) Rehabilitacja neuropsychologiczna. Lublin, Wydawnictwo UMCS
2. Pąchalska M. (2007) Neuropsychologia kliniczna. Urazy mózgu. Warszawa, WN PWN
3. Pąchalska M., Kaczmarek B.L.J., Kropotov J.D. (2014) Neuropsychologia kliniczna. Od teorii do praktyki. Warszawa, WN PWN
4. Kropotov J.D. (2009) Quantitative EEG, Event-Related Potentials and Neurotherapy. Amsterdam, Academic Press
5. Pąchalska M., Kaczmarek, B.L.J., Kropotov J.D. (2020) Ja utracone i odzyskane. Kraków, OW Impuls
6. Prigatano G. (2009) Rehabilitacja neuropsychologiczna. Warszawa, WN PWN
7. Pąchalska M. (2011) Afazjologia. Warszawa, WN PWN

Literatura uzupełniająca

1. Necka E. (2005) Trening twórczości. Gdańsk, GWP
2. Maruszewski T. (2005) Pamięć autobiograficzna. Gdańsk, GWP
3. Kaczmarek B.L.J. (2005) Misterne gry w komunikację. Lublin, Wydawnictwo UMCS
4. Jastrzębowska G., Góral-Półrola J., Kozołub A. (2017) Neuropsychologia, neurologopedia i neurolingwistyka. Opole, Wydawnictwo UO
5. Łojek E., Bolewska A. (red.) (2008) Wybrane zagadnienia rehabilitacji neuropsychologicznej. Warszawa, WN Scholar

Publikacje prowadzącego

1. Pąchalska M., Mańko G., Chantsoulis M., Knapik H., Mirski A., Mirska N. (2012) The quality of life of persons with TBI in the process of a Comprehensive Rehabilitation Program. New York [Medical Science Monitor. 8(13) CR432-442]
2. Pąchalska M., Kropotov J.D., Mańko G., Lipowska M., Rasmus A., Łukaszewska B., Bogdanowicz M., Mirski A. (2012) Evaluation of a neurotherapy program for a child with ADHD with Benign Partial Epilepsy with Rolandic Spikes (BPERS) using event-related potentials. New York [Medical Science Monitor. 18(11) CS 94-104]

10. Informacja o osobach prowadzących zajęcia

Osoby prowadzące zajęcia

mgr Elwira Kochańska (e-mail: ekochanska@uafm.edu.pl)

prof. dr hab. Maria Pąchalska (e-mail: mpachalska@afm.edu.pl)